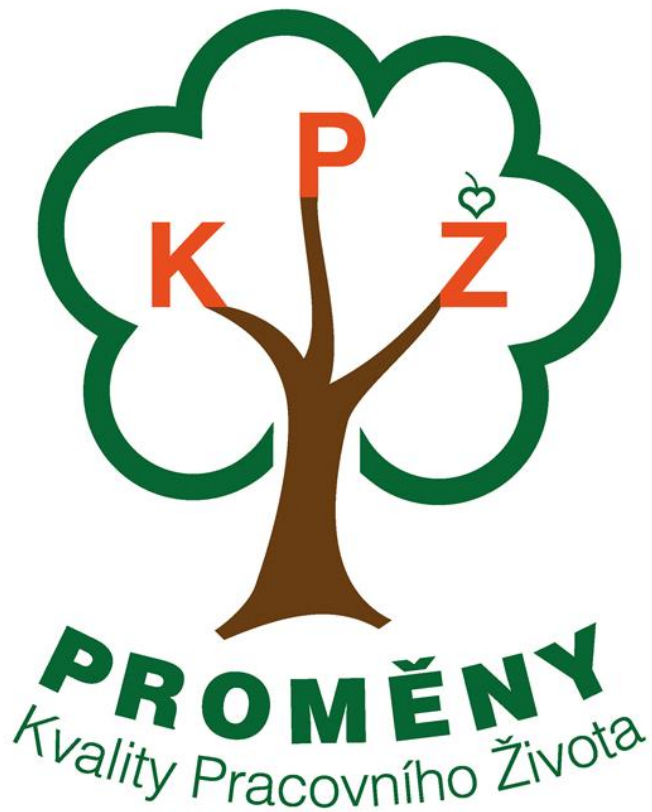

Jaká je v Česku kvalita pracovního života?

Ing. Lenka Svobodová, Výzkumný ústav
bezpečnosti práce, v. v. i.

svobodoval@vubp-praha.cz

OBSAH

- ▶ **Kvalita pracovního života je významným segmentem celkové kvality života; hodnocení (svět, Evropa, ČR)**
- ▶ **ČR 2030 (práce)**
- ▶ **Projekt a jeho výstupy „Proměny kvality pracovního života“ (KPŽ)**
- ▶ **Informační portál KPŽ, Domény, Aspekty KPŽ**
- ▶ **Důležitost a Hodnocení vykonávané práce**
- ▶ **Budoucnost práce**

- Kvalita života obsahuje **různé aspekty života člověka**: způsob života, životní styl, životní úroveň jednotlivce, skupin i společnosti jako celku; štěstí, spokojenost; smysl života,.....

- Je **ovlivněna mnoha faktory** - např. kulturou, demografickým vývojem, zdravotním stavem, vyznáním, pracovním a rodinným životem, příjmem, věkem, bydlením, dopravou, životním prostředím atd. – proto ji **nelze automaticky spojovat pouze s ekonomickými ukazateli** (ziskem a obdobnými kritérii výkonnosti, úspěšnosti jednotlivce i společenského systému).
- Je **předmětem** sociologie, psychologie, ekonomie, filosofie, politologie, lékařské vědy a dalších.

Kvalita pracovního života je nedílnou součástí celkové kvality života

- **Třetinu svého aktivního života** věnujeme právě pracovním činnostem.
- **Práce jako hodnota** je řazena hned za nejdůležitější hodnoty souvisejícími s rodinou, dětmi, přáteli trend – pokles, nárůst hodnoty a významu volného času
- Práce vystupuje nejvíce jako **zdroj prostředků pro život, zdroj seberealizace, společenského uznání a ocenění a také rovina sociálního zařazení.**
- V současnosti se svět práce i kvalita pracovního života zásadně **mění.** Velký podíl na tom mají: **globalizace, nové technologie, ekonomické vlivy, sociální a politické i další změny.**

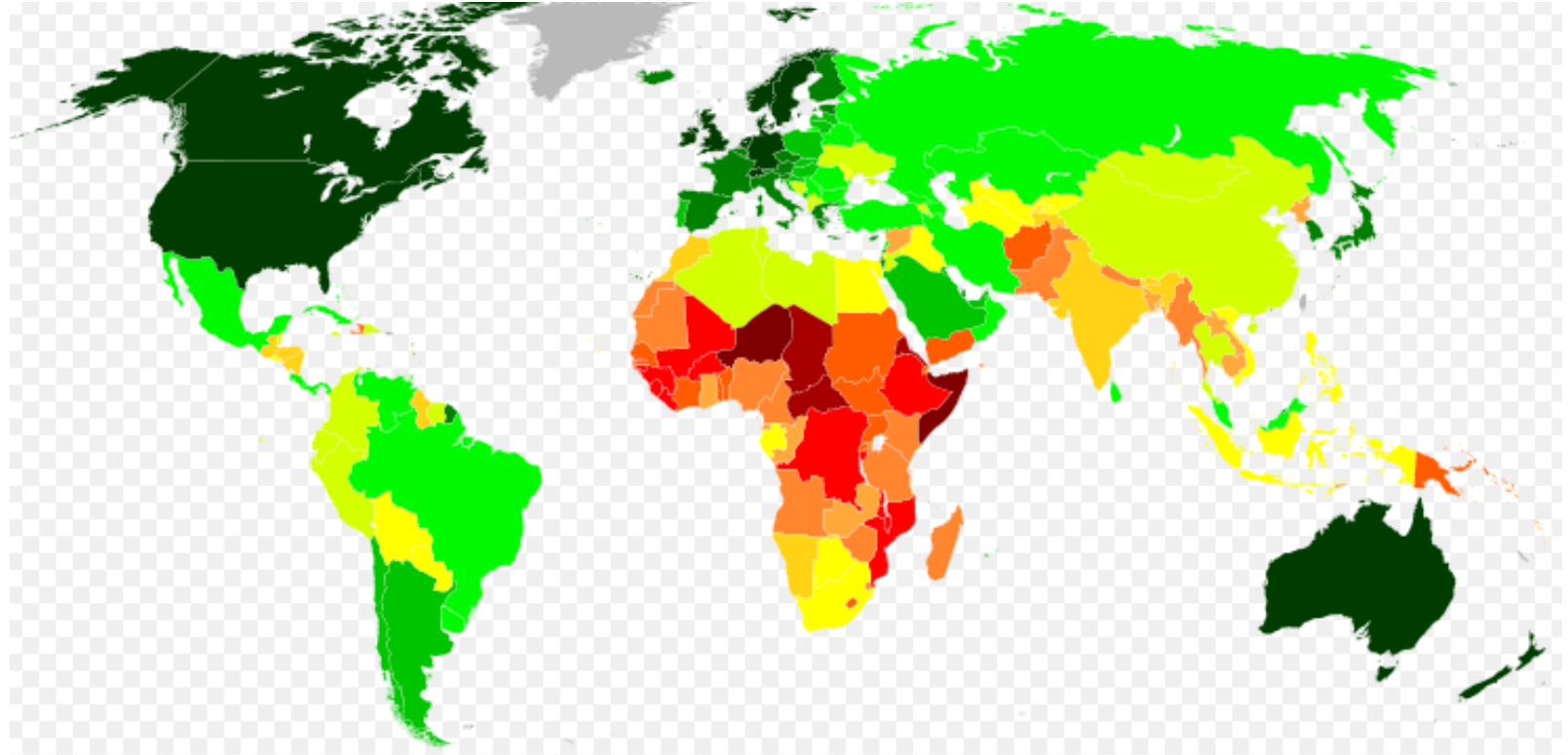
<p>Pracovní trh Identifikace se zaměstnavatelem Ekonomické charakteristiky práce</p> <p>Organizace práce na pracovišti Organizace práce Komunikace a zpětná vazba Spravedlivost posuzování a ohodnocení</p>	<p>Technické a sociální aspekty pracoviště Sociální klima na pracovišti Technické vybavení pracoviště Rizikovost a bezpečnost práce</p> <p>Vlastní postavení na pracovišti Povaha vykonávané práce Osobní růst a rozvoj Vztah k nadřízeným Vztah práce a soukromého života</p>
---	--

Nový svět práce

- Globalizace, konkurence
- Revoluční technologie
- Změny, reorganizace, intenzita, složitost, flexibilita, kreativita
- Stárnutí, imigrace, změny struktury zaměstnanosti
- Ekonomické změny – snižování nákladů
- Změny charakteru a struktury rizik

Státy světa (188) podle **INDEXU LIDSKÉHO ROZVOJE** (Organizace spojených národů prostřednictvím rozvojového programu OSN)

1		Norsko	0.944
2		Austrálie	0.935
3		Švýcarsko	0.930
4		Dánsko	0.923
5		Nizozemsko	0.922
6		Německo	0.916
6		Irsko	0.916
8		Spojené státy americké	0.915
9		Kanada	0.913
9		Nový Zéland	0.913
11		Singapur	0.912
12		Hongkong	0.910
13		Lichtenštejsko	0.908
14		Švédsko	0.907
14		Spojené království	0.907
16		Island	0.899
17		Jižní Korea	0.898
18		Izrael	0.894
19		Lucembursko	0.892
20		Japonsko	0.891
21		Belgie	0.890
22		Francie	0.888
23		Rakousko	0.885
24		Finsko	0.883
25		Slovinsko	0.880
26		Španělsko	0.876
27		Itálie	0.873
28		Česko	0.870

Mapa světa s rozdělením HDI v členských státech OSN v roce 2014 (data publikována 14. prosince 2015):

- 0.900 a více
- 0.850–0.899
- 0.800–0.849
- 0.750–0.799
- 0.700–0.749
- 0.650–0.699
- 0.600–0.649
- 0.550–0.599
- 0.500–0.549
- 0.450–0.499
- 0.400–0.449
- 0.350–0.399
- méně než 0.349
- N/A

Světové zprávy o štěstí

(Gallup World Poll, 150 zemí)

Lidé hodnotí svůj život na stupnici od nuly do deseti
0 je nejhorší možný život a 10 je nejlepší možný život

Země, kde jsou lidé nejšťastnější: **Dánsko, Norsko a Švýcarsko** (7,5 v průměru).
Nejhůře hodnotí život Syřané, obyvatelé Burundi a střední Afriky (3).

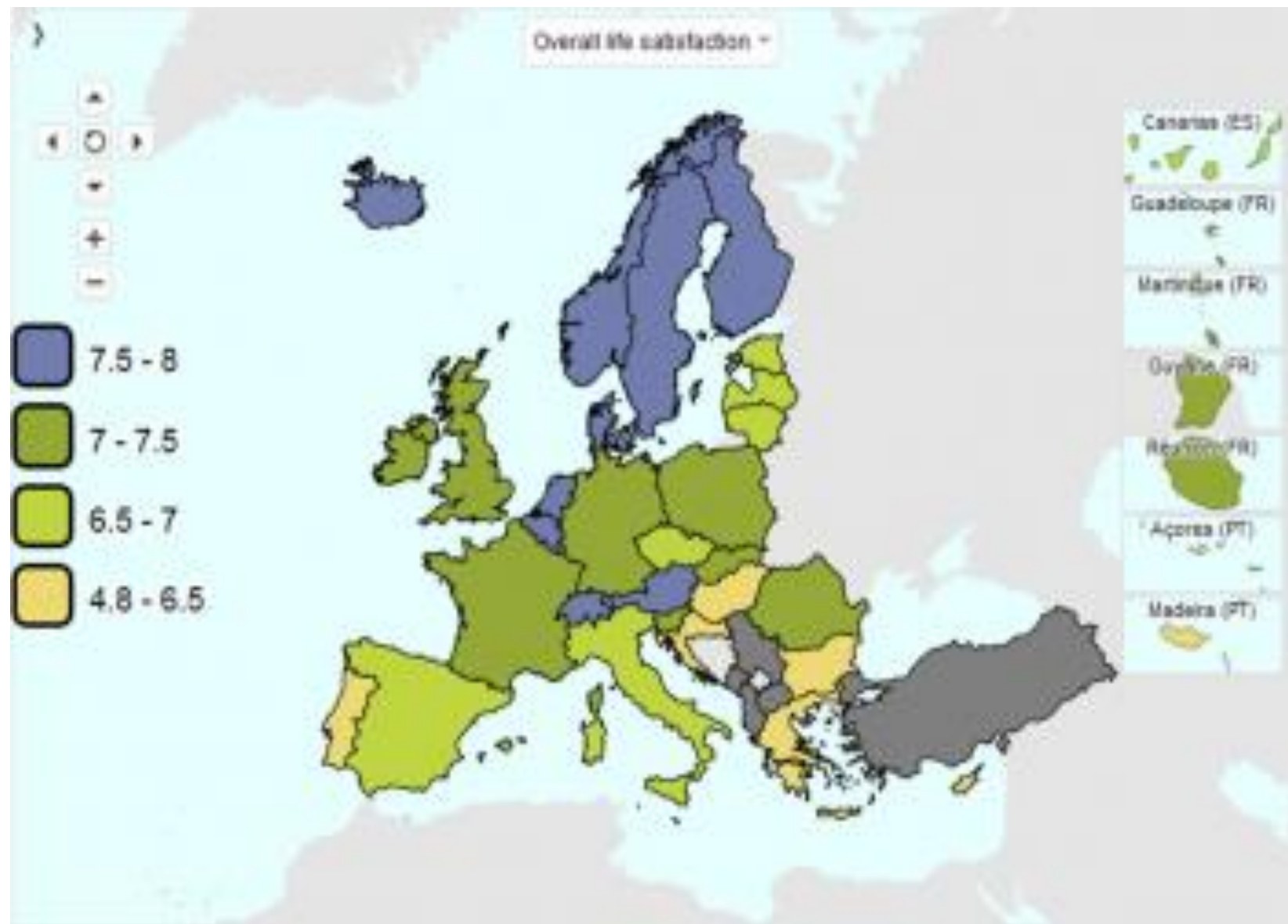
ČR zaujímá 22. místo
(hodnocení 6,6)

EVROPA

Celková životní spokojenost

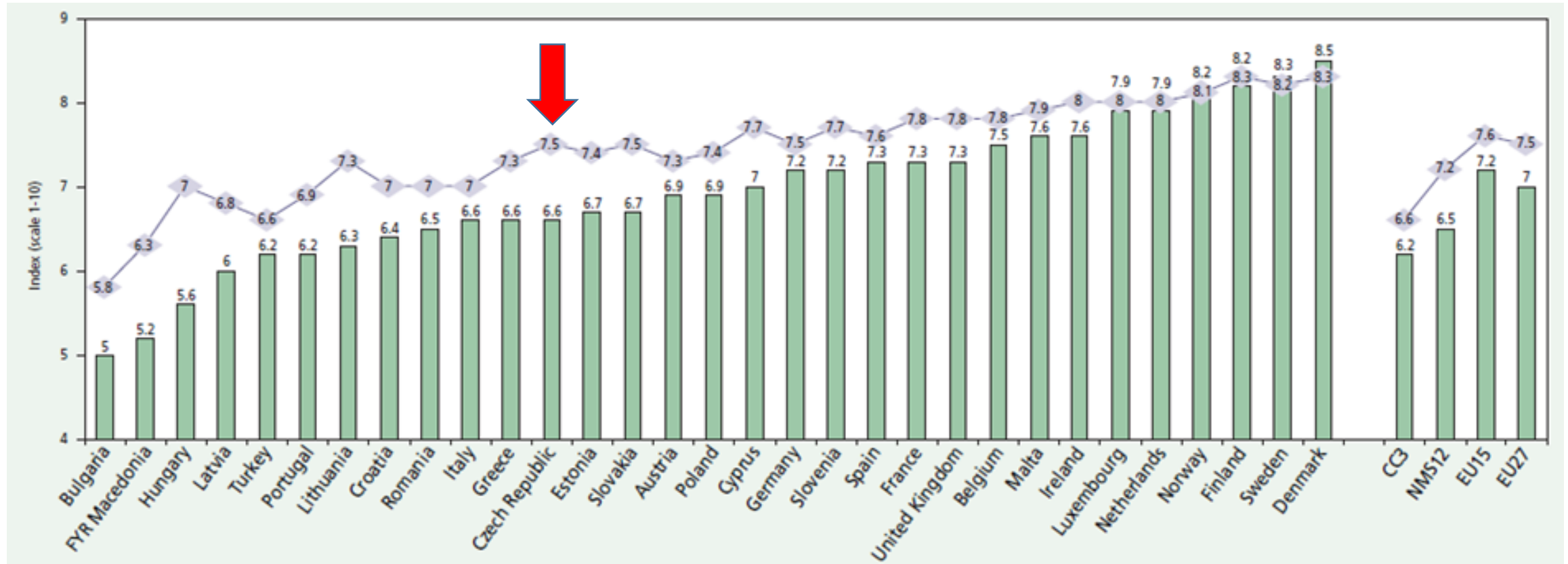
(Eurostat)

Odlišná povaha ukazatelů:

Štěstí je vnímáno více emocionálně a méně je ovlivněno životní úrovní, zatímco ukazatel **spokojenosti** je více ovlivněn socioekonomickými okolnostmi.

Life satisfaction and happiness index

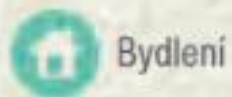
Life satisfaction Happiness

OECD

OECD sleduje rozličné **parametry kvality života**: ■ zdravotní stav ■ rovnováhu mezi prací a soukromým životem ■ vzdělávání, dovednosti ■ mezilidské vztahy ■ občanskou angažovanost ■ kvalitu životního prostředí ■ osobní bezpečí ■ subjektivně vnímanou životní pohodu. Tyto atributy jsou převážnou měrou také určeny materiálními podmínkami, tedy ■ příjmy, bohatstvím, zaměstnáním a výdělky.

Index

Vybraná zjištění

Průměrný dům (byt) má **1,4** místnosti na osobu.

Průměrné finanční bohatství domácností se odhaduje na **17 875** USD na osobu, **(400 tis. Kč)**

Asi **3,0 %** pracovních sil je nezaměstnaných po dobu delší než jeden rok.

Asi **87 %** obyvatel věří, že znají někoho, na koho se mohou v případě nouze spolehnout.

Vzdělání

Průměrný student dosáhl **500** bodů v testu PISA, který měřil čtenářskou gramotnost, matematiku a přírodní vědy.

Životní prostředí

Míra znečištění ovzduší (PM10) je **16,2** mikrogramů na metr krychlový.

Občanská angažovanost

Volební účast v posledních všeobecných volbách byla **59 %** registrovaných voličů.

Zdraví

Střední délka života je **78** let.

Životní spokojenost

Na stupnici od 0 do 10 uvádějí lidé jako hodnotu své celkové spokojenosti v životě **6,7**.

Bezpečnost

Počet vražd je **0,8** na 100 000 obyvatel.

Rovnováha mezi soukromým životem a prací

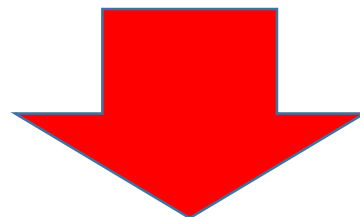
Asi **7 %** zaměstnanců pracuje výrazně přesčas.

Česká republika 2030 vychází ze dvou hlavních přístupů – kvality života a udržitelnosti.

- Perspektiva kvality života - pokrok ve společnosti nelze hodnotit pouze ekon. ukazateli.
- Kromě makroekonomického hlediska je třeba brát v potaz také **jednotlivce, rodiny, společenství** a různé aspekty jejich **vzájemné interakce**.
- Kvalita života předpokládá **investice** do lidského potenciálu, který je základem pro rozvoj.

1.2 PRÁCE

- Práce je nejen zdrojem **příjmů**, ale i zdrojem **identity** jedince
- Digitalizace jako mezní společenská transformace přináší rizika i příležitosti; příležitosti **digitalizace** zároveň přinášejí **riziko prekarizace**; nutnost **přípravenosti** na digitalizační společenskou transformaci
- **Celoživotní profesní vzdělávání** jako podpora časté změny povolání
- Pracovní aktivita skrze ekonomiku **platforem** musí být **důstojná**; bude se rozlišovat mezi obchodně poskytovanou službou a pouhým sdílením; i činnosti mimo zaměstnání by měly být **placenou prací**
- **Práce může dlouhodobě přestat být hlavní životní činností**; debata o zkrácení pracovní doby
- Potřeba zabránit nárůstu socioekonomických **nerovností** pomocí **regulace** a **redistribuce**
- Nárůst **stříbrné i zelené ekonomiky**; podpora pracujících seniorů a seniorek
- Nalákat Čechy a Češky zpět do vlasti a na tuzemský trh práce; podpora účasti znevýhodněných skupin i lidí ze zahraničí na pracovním trhu; optimální **imigrační** politika, úspěšná **integrace** jako konkurenční výhoda

Strategické cíle - 2. Technologický a sociální rozvoj rozšiřují přístup k důstojné práci

2.1 Trh práce vykazuje na celostátní i regionální úrovni nižší strukturální nerovnováhy, zmírňuje se polarizace trhu práce i její společenské dopady.

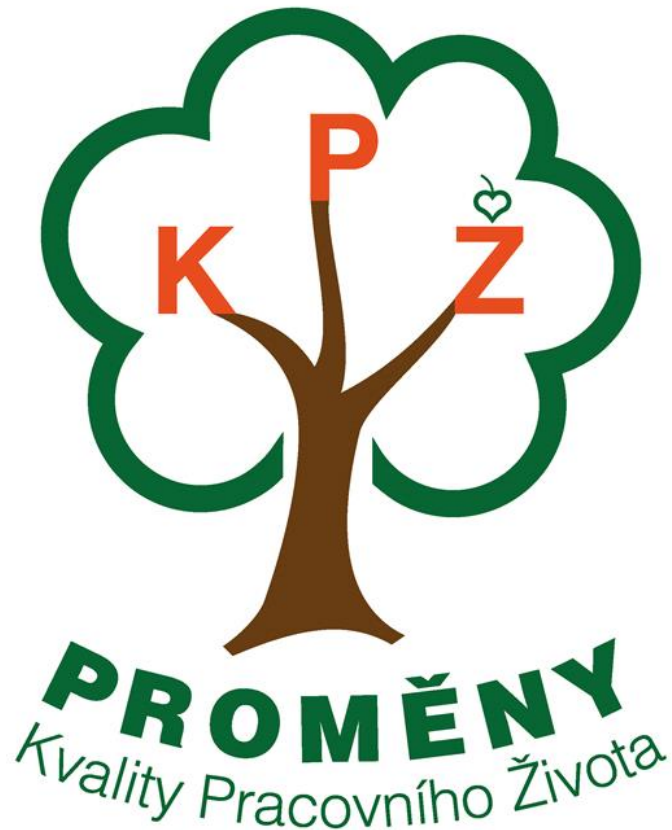
2.2 Přístup k důstojné práci se rozšiřuje i pro znevýhodněné skupiny– rodiče na rodičovské dovolené, osoby se zdravotním postižením nebo osoby starší 50 let.

2.3 S obecnou mírou nezaměstnanosti se zároveň snižuje i podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkové nezaměstnanosti.

2.4 Minimalizuje se míra prekarizace a nedobrovolné flexibilizace práce (i u činnostech ekonomiky platform, nových atypických forem práce).

2.5 Imigrační a integrační politika klade důraz na přilákání kvalifikovaných cizinců a cizinek a posiluje diverzitu pracovních sil významnou pro inovace. Veřejné politiky také podporují návrat českých občanů a občanek ze zahraničí.

**Projekt a jeho výstupy „Proměny kvality pracovního života“ (KPŽ);
č.TD020046 s finanční podporou TAČR, v rámci Programu OMEGA (2014-5)**

Řešitelé:

VÚBP, v. v. i.:

Ing. Lenka Svobodová

Ing. Iveta Mlezivová

SOÚ AV ČR, v.v.i. (CVVM):

PhDr. Jiří Vinopal, Ph.D.

Ing. Jan Červenka

Výstupy projektu

- ❑ Certifikovaná metodika (MPSV)
- ❑ SW aplikace SQWL Presentace, SQWL Individual
- ❑ Publikace
- ❑ IMPLEMENTACE VÝSLEDKŮ (3 ROKY)

Kvalita pracovního života v České republice

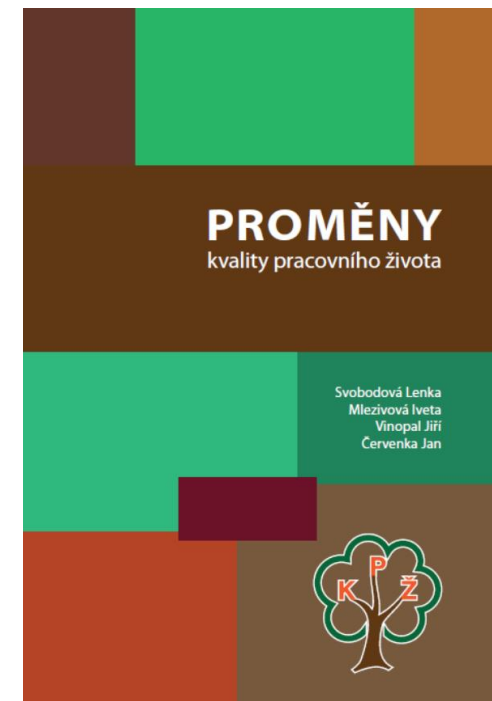
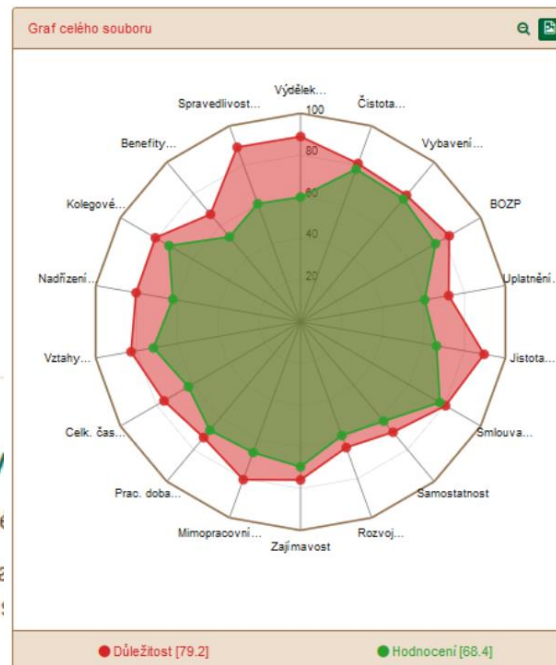
Vítáme Vás v aplikaci Kvalita pracovního života v

Tato aplikace Vám poslouží ke zjištění informací o kvalitě pracovního života v Česku

V první se můžete dozvědět především to, zda lidé u nás považují svou práci za které aspekty pracovního života jsou pro ně důležité více a které méně. To vše lze : pracujících, ale také detailněji na menších podsouborech, které si zvolíte.

Ve druhé části si můžete pomoci krátkého dotazníku zjistit kvalitu vlastního pracovního života a pak ji například také porovnat s jinými pracujícími v České republice nebo s lidmi v podobné pozici jako jste vy.

Intuitivní nápověda poskytuje základní pokyny k ovládní aplikace. Kompletní informace o jejím ovládní, stejně jako o teoretickém, metodologickém, technickém a organizačním pozadí celé věci, naleznete zde: [O aplikaci](#).

Informační portál KPŽ

<http://kvalitapracovnihozivota.vubp.cz/>

<http://www.bozpinfo.cz/>

BOZP info.cz

Oborový portál pro BOZP

Kvalita pracovního života v České republice

Pomocí webové aplikace se dozvíte, zda:

Máme v Česku dobrou práci?

Mám lepší práci než ostatní?

KvalitaPracovnihoZivota.vubp.cz

INDIKÁTOR SUBJEKTIVNĚ VNÍMANÉ KVALITY PRACOVNÍHO ŽIVOTA

(na platformě opakovaných reprezentativních šetření na ekonomicky aktivní populaci ČR)

Domény, aspekty KPŽ

6 domén

18 aspektů

Odměňování

Výše výděлку, platu
Spravedlivé odměňování
Nefinanční výhody

Seberealizace

Zajímavost práce
Další vzdělávání a osobní rozvoj
Samostatnost práce

Vztahy

Vztahy s kolegy
Chování nadřízených k podřízeným
Celkové mezilidské vztahy

Čas

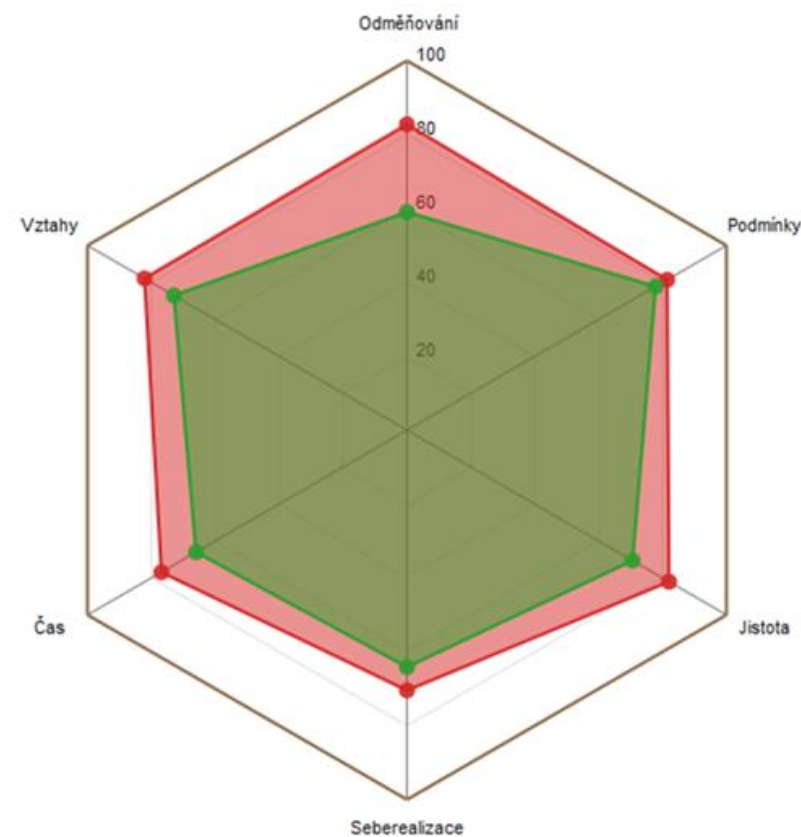
Časová náročnost
Rozložení pracovní doby
Dostatek času na rodinu, na sebe

Podmínky

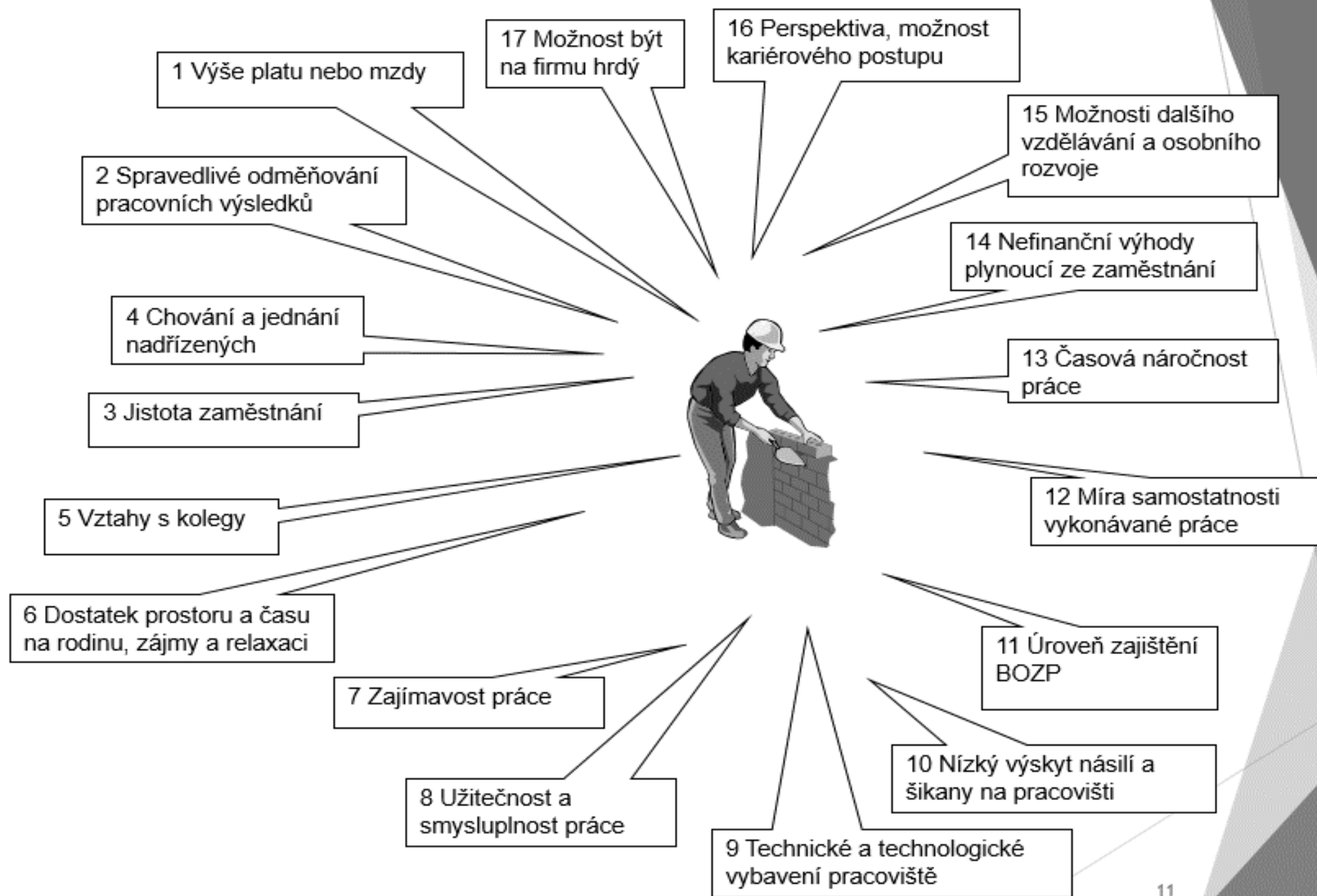
Bezpečnost práce a ochrany zdraví
Technické vybavení v zaměstnání
Čistota, pořádek a hygiena

Jistota

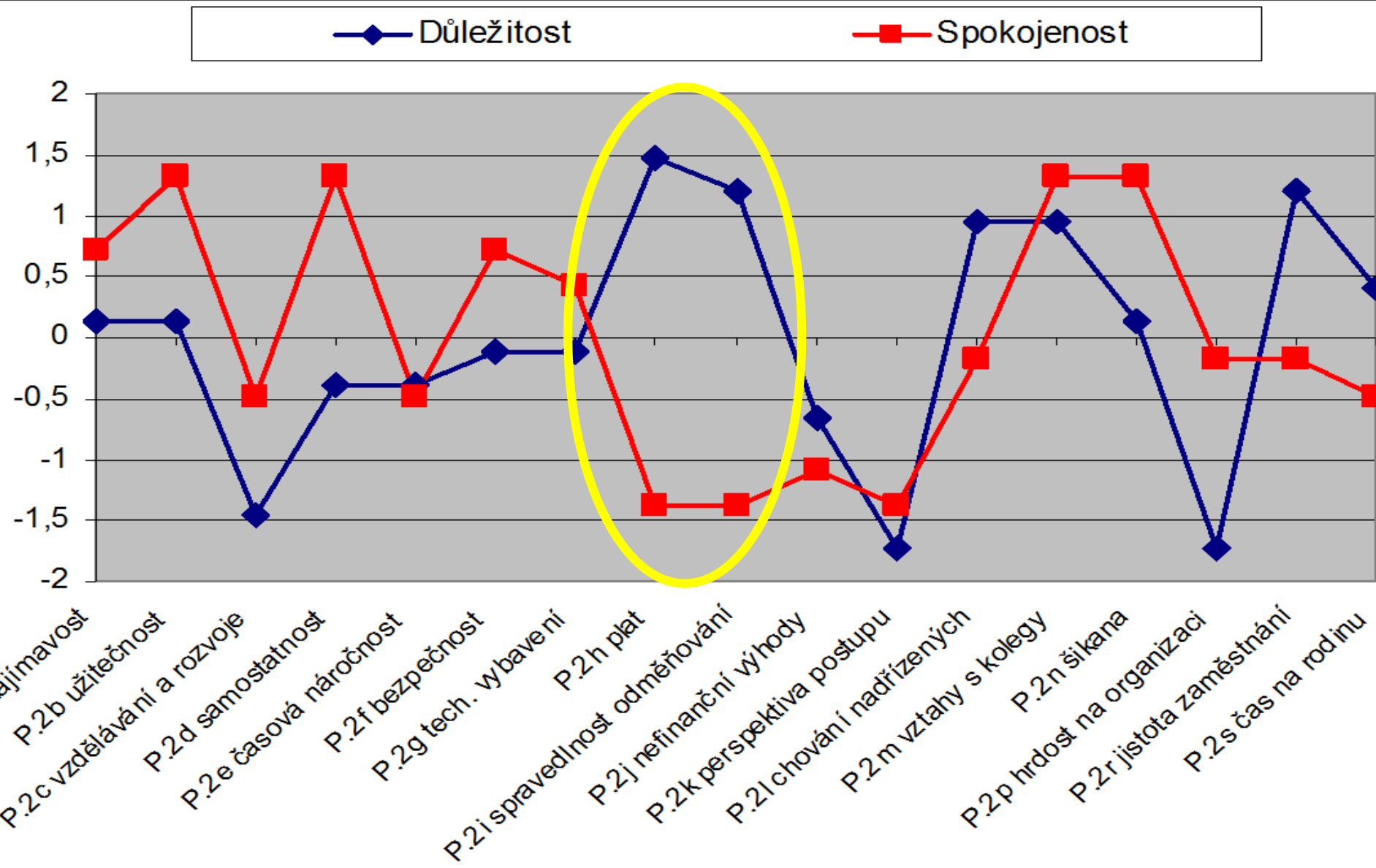
Charakter pracovního poměru
Jistota pracovního místa
Rozvíjení se pro další uplatnění

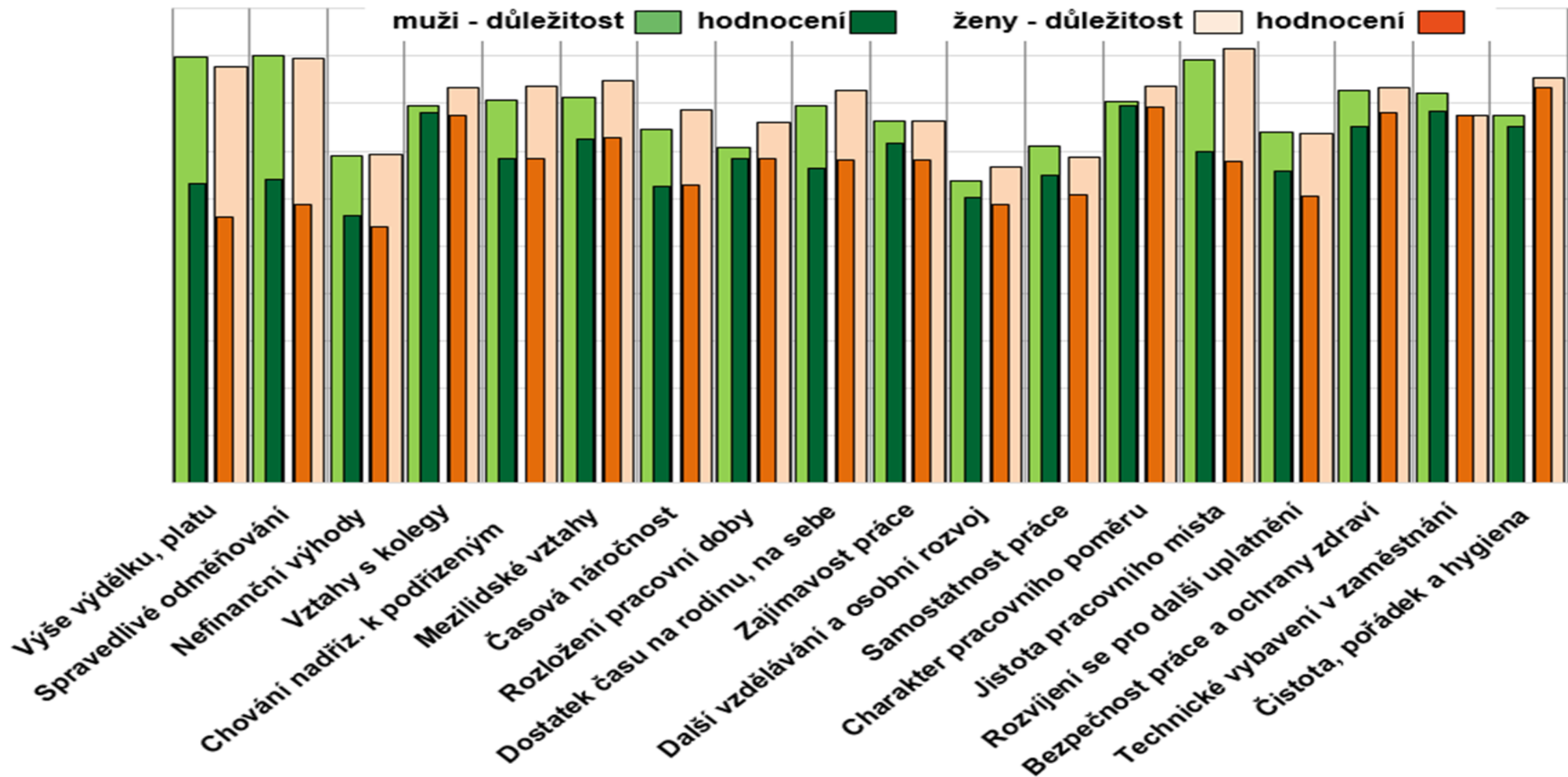
ASPEKTY

Důležitost a hodnocení vykonávané práce

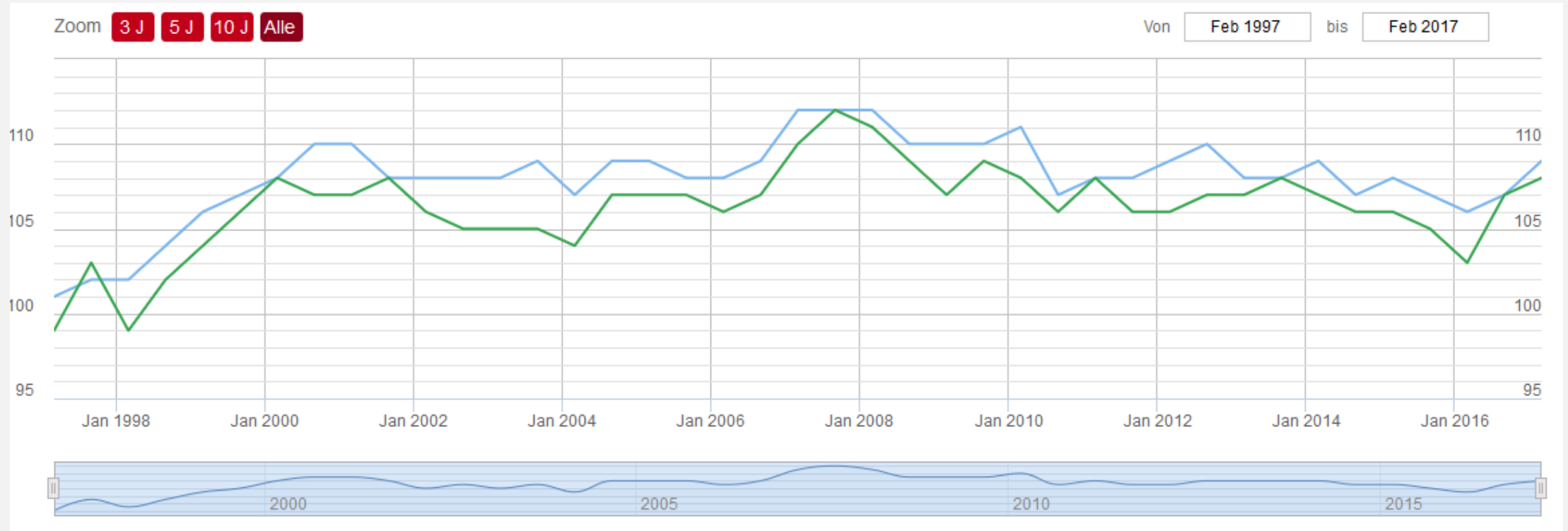
Důležitost a hodnocení vykonávané práce

Arbeitsleben im Fokus – 20 Jahre Österreichischer Arbeitsklima Index

Geschlecht: Frauen
 Geschlecht: Männer

Wenn dies **selten**, **oft** oder **sehr häufig** der Fall ist – wie stark belastet Sie das?

Nie   Selten   Oft   Sehr häufig

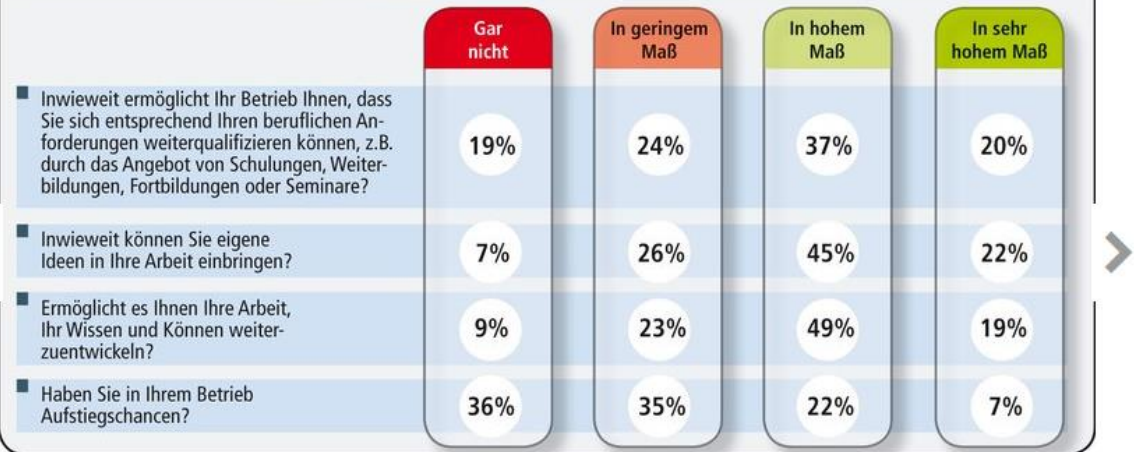
Sehr stark   Eher stark   Eher wenig   Überhaupt nicht

Wie häufig arbeiten Sie abends in der Zeit zwischen 18:00 und 23:00 Uhr??

Wie häufig fühlen Sie sich bei der Arbeit gehetzt oder stehen unter Zeitdruck?

Wie häufig kommt es vor, dass Sie körperlich schwer arbeiten müssen?

2. Entwicklungsmöglichkeiten

Budoucnost práce

- ❑ Hrozby i příležitosti (svět, Evropa, ČR) - **NEJISTOTA**
- ❑ Společensko-ekonomické, politické a další podmínky - **PŘIPRAVENOST**
- ❑ hodnota pracovní síly (cena práce; cena náhrad lidské práce) - **ROBOTIZACE**

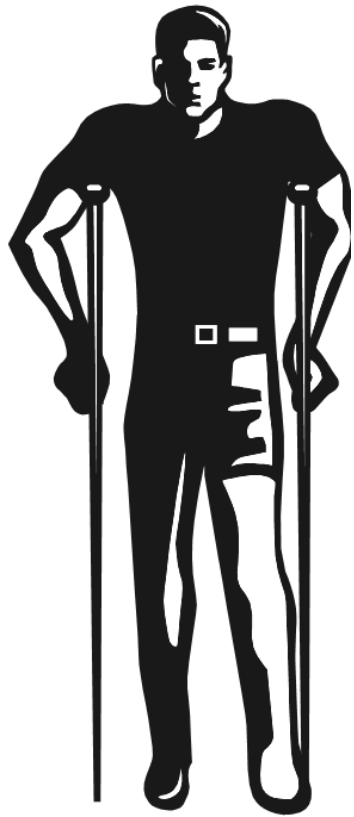
Globalizace – Konkurence - Převratné technologie v praxi (4. průmyslová revoluce) - Změny struktury zaměstnanosti - Charakteru a struktury pracovních rizik - Nejistota práce - Nové formy zaměstnavatelských smluv - Nejisté pracovní kontrakty (nové platformy) na nestabilním trhu práce – Prekarizace práce – Demografické změny – Migrace - Tlak na produktivitu - Inovace práce - Intenzita práce (zrychlování tempa, změna charakteru práce, časté změny profese a zaměstnání; ve službách kontakt s náročnými a nespokojenými zákazníky) - Růst pracovního stresu, apod.

**ZVYŠUJÍ NÁROKY NA TĚLESNÉ A DUŠEVNÍ ZDRAVÍ ČLOVĚKA
POŽADOVÁNA JE KREATIVITA A FLEXIBILITA**

Nízká úroveň BOZP=celospolečenské náklady a ztráty
(životy, zdraví, majetek, životní prostředí)

Roční ztráty z PÚ,
SPÚ a NeP dosahují
25 – 30 mld. Kč
(1 – 1,2 mld. EUR)

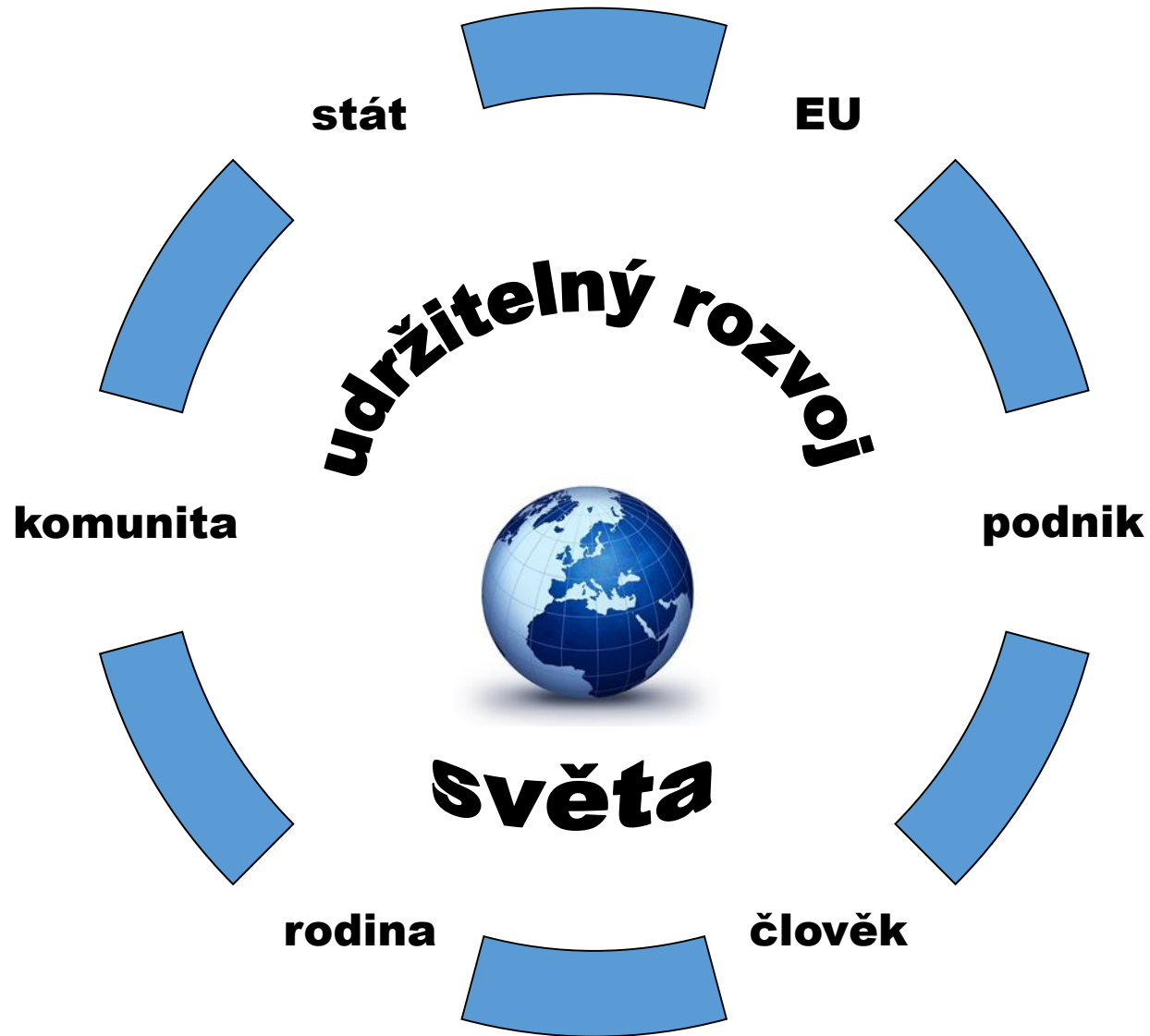

POTENCIÁLNÍ ZDROJ ÚSPOR

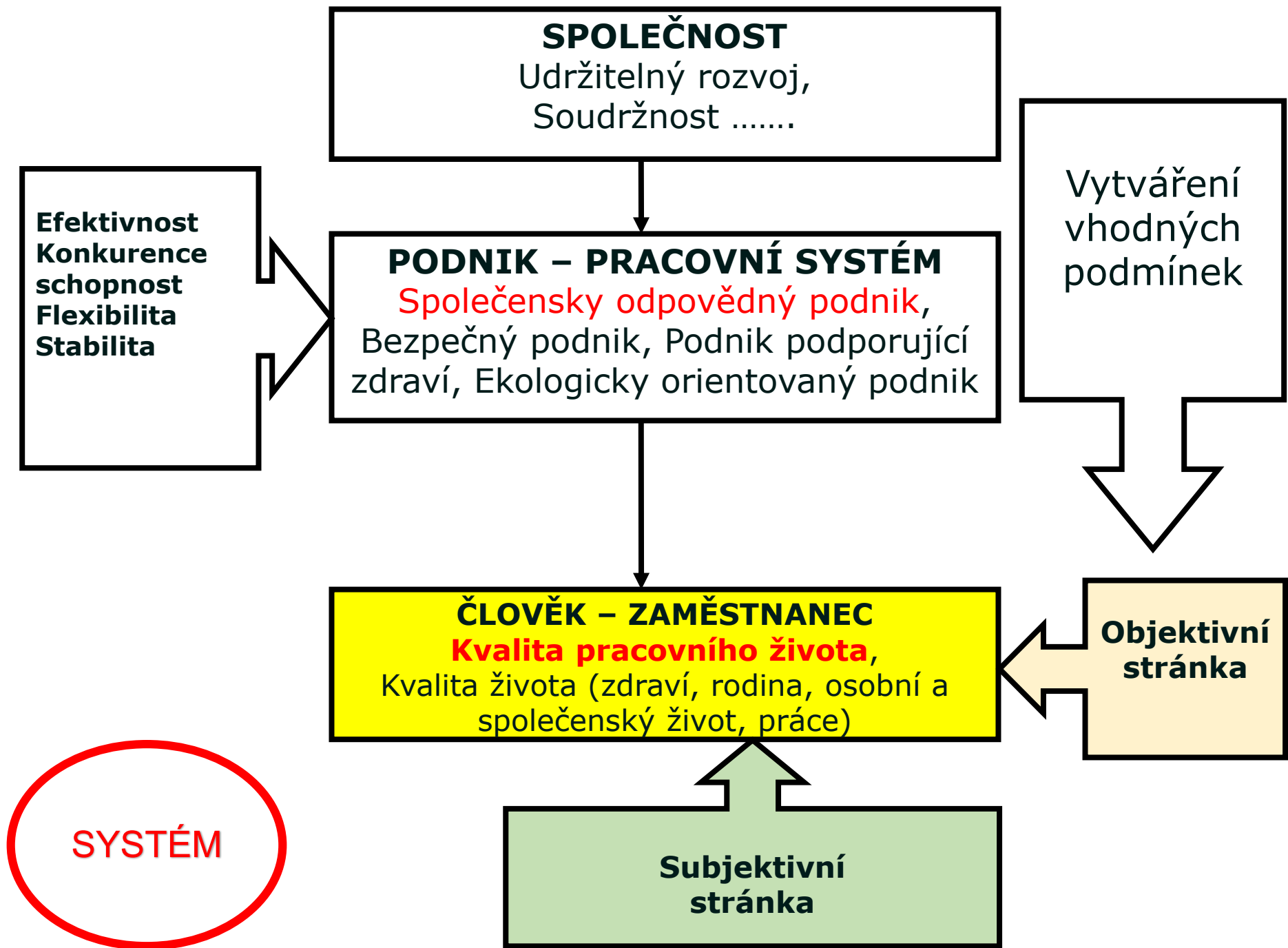
PROSTOR PRO PREVENCI (zaměstnanci – zaměstnavatelé)

- ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL
- PREVENCE RIZIK, KULTURA PRÁCE, PRACOVNÍ PROSTŘEDÍ, PRACOVNÍ PODMÍNKY, ERGONOMIE, REŽIM PRÁCE A ODPOČINKU, RELAXACE
- SPOLUPRÁCE SE ZAŘÍZENÍM ZÁVODNÍ PREVENTIVNÍ PÉČE
- MANAGEMENT, ORGANIZACE A ŘÍZENÍ PRÁCE
- KOMUNIKACE, DISKUZE, PROJEDNÁVÁNÍ, ŘÍZENÍ ZMĚN
- INFORMACE, VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCVIK (KOMPETENCE A ZVLÁDÁNÍ ICT)

Bezhlavě nešetřit, ale neplytvat a využít jako výzvu ke změně, k růstu a pokroku.

SVĚT

SPOLEČNOST
Udržitelný rozvoj,
Soudržnost .....

Efektivnost
Konkurence schopnost
Flexibilita
Stabilita

PODNIK – PRACOVNÍ SYSTÉM
Společensky odpovědný podnik,
Bezpečný podnik, Podnik podporující
zdraví, Ekologicky orientovaný podnik

Vytváření
vhodných
podmínek

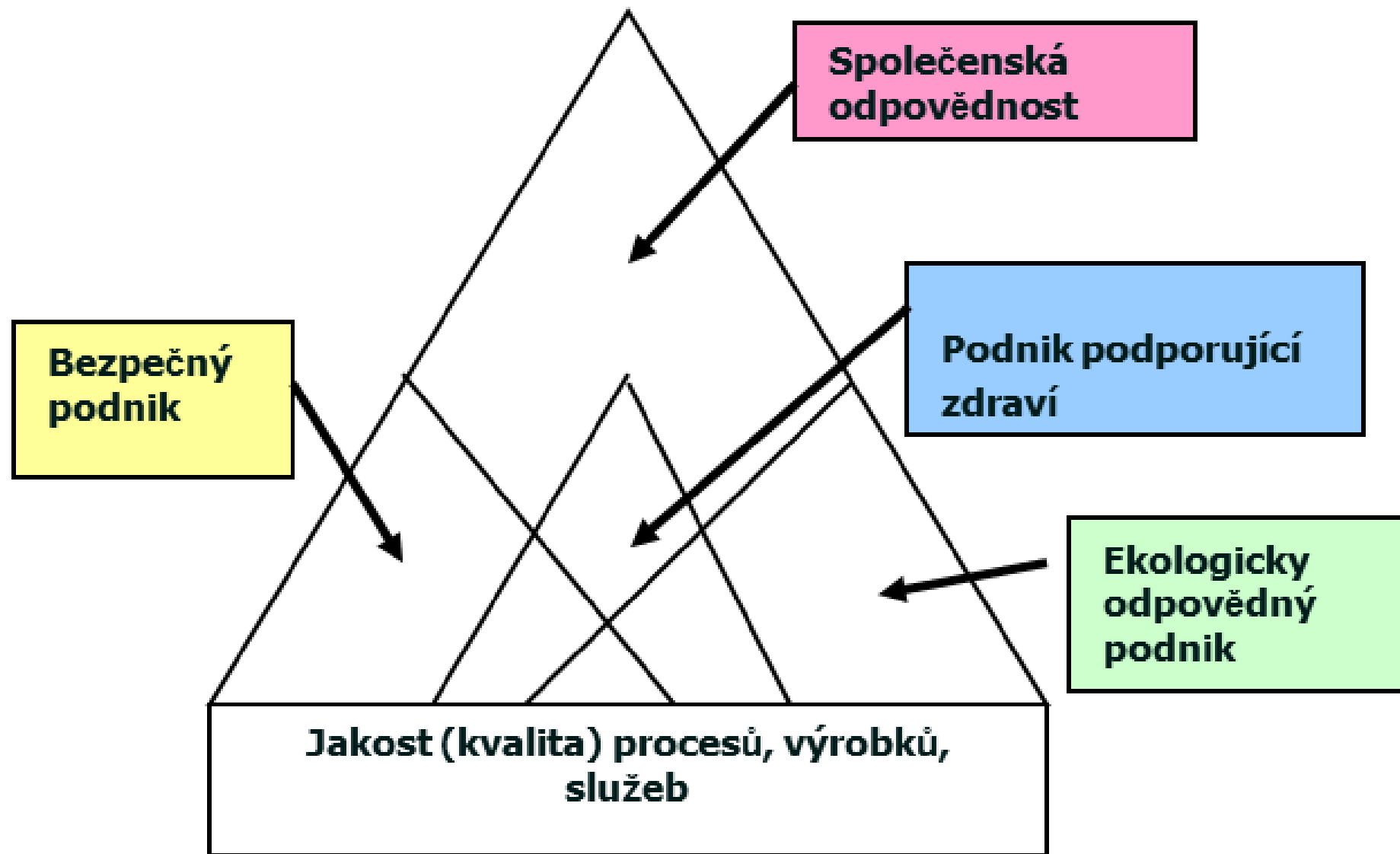
ČLOVĚK – ZAMĚSTNANEC
Kvalita pracovního života,
Kvalita života (zdraví, rodina, osobní a
společenský život, práce)

**Objektivní
stránka**

SYSTEM

**Subjektivní
stránka**

PODNIK

Děkuji za pozornost
Přeji všem hodně ŠTĚSTÍ

Ing. Lenka Svobodová

Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i.

svobodoval@vubp-praha.cz

+420 605 063 416

